

บทที่ 9

ภาษีธุรกิจเฉพาะ

9.1 ความทั่วไป

ภาษีธุรกิจเฉพาะเป็นอากรประเมิน โดยฐานภาษีธุรกิจเฉพาะคือ รายรับ

รายรับ หมายความว่า เงิน ทรัพย์สิน ค่าตอบแทน หรือประโยชน์ใดๆ อันมีมูลค่าที่ ได้รับหรือพึงได้รับไม่ว่าในหรือนอกราชอาณาจักรอันเนื่องมาจากการประกอบกิจการ

มูลค่า หมายความว่า ราคาตลาดของทรัพย์สิน ของกิจการ ของค่าตอบแทน หรือของ ประโยชน์ใดๆ

ราคาตลาด หมายความว่า ราคาที่ซื้อขายกันหรือที่คิดค่าบริการกันตามความเป็นจริงทั่ว ไปในขณะใดขณะหนึ่ง

ในกรณีที่ราคาตลาดมีหลายราคาหรือไม่อาจทราบราคาตลาดที่แน่นอนได้ ให้อธิบดีโดย อนุมัติรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศใช้เกณฑ์คำนวณเพื่อให้ได้ราคาตลาดเป็นมูลค่าของสินค้าหรือ บริการได้

ขาย หมายความว่ารวมถึง สัญญาจะขาย ขายฝาก แลกเปลี่ยน ให้ ให้เช่าซื้อ หรือ จำหน่าย จ่าย โอน ไม่ว่าจะมิใช่ประโยชน์ตอบแทนหรือไม่

บุคคล หมายความว่า บุคคลธรรมดา คณะบุคคลที่มีโชนิติบุคคล หรือนิติบุคคล บุคคล ธรรมดา หมายความว่ารวมถึง กองมรดก

คณะบุคคลที่มีโชนิติบุคคล หมายความว่า ห้างหุ้นส่วนสามัญ กองทุน หรือมูลนิธิที่มี โชนิติบุคคล และให้หมายความรวมถึงหน่วยงาน หรือกิจการของเอกชนที่กระทำโดยบุคคล ธรรมดาตั้งแต่สองคนขึ้นไปอันมิใช่นิติบุคคล

นิติบุคคล หมายความว่า บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล องค์การของรัฐบาล สหกรณ์ และองค์กรอื่นที่กฎหมายกำหนดให้เป็นนิติบุคคล

9.2 การประกอบกิจการที่ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ

การประกอบกิจการในราชอาณาจักรที่ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ ได้แก่

1. การธนาคาร ตามกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์หรือกฎหมายเฉพาะ
2. การประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ ธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ ตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์
3. การรับประกันชีวิตตามกฎหมายว่าด้วยการประกันชีวิต
4. การรับจำนำตามกฎหมายว่าด้วยโรงรับจำนำ
5. การประกอบกิจการโดยปกติเยี่ยงธนาคารพาณิชย์ เช่น การให้กู้ยืมเงินค้ำประกัน การแลกเปลี่ยนเงินตรา ออก ชื้อ หรือขายตั๋วเงิน หรือรับส่งเงินไปต่างประเทศด้วยวิธีต่างๆ
6. การขายอสังหาริมทรัพย์เป็นทางค้าหรือหากำไร ไม่ว่าจะสังหาริมทรัพย์นั้นจะได้มาโดยวิธีใดก็ตาม ทั้งนี้เฉพาะที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา (พระราชกฤษฎีกาฉบับที่ 247 ฉบับที่ 342 และฉบับที่ 376)
7. การขายหลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในตลาดหลักทรัพย์
8. การประกอบกิจการอื่นตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา (พระราชกฤษฎีกาฉบับที่ 350 ฉบับที่ 358 และฉบับที่ 364)

ในกรณีที่บุคคลอยู่นอกราชอาณาจักรประกอบกิจการโดยผ่านสถานประกอบการหรือตัวแทนของตนที่อยู่ในราชอาณาจักร ให้ถือว่าประกอบกิจการในราชอาณาจักร

ในกรณีที่มีปัญหาว่ากิจการใดเป็นกิจการที่ประกอบกิจการโดยปกติเยี่ยงธนาคารพาณิชย์หรือไม่ อธิบดีจะเสนอให้คณะกรรมการวินิจฉัยภาษีอากรพิจารณากำหนดขอบเขต และเงื่อนไขของการประกอบกิจการที่อยู่ภายใต้บังคับตามมาตรานี้ก็ได้ และเมื่อคณะกรรมการ

วินิจฉัยภาษีอากรได้วินิจฉัยแล้ว ให้ประกาศคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยภาษีอากรในราชกิจจานุเบกษา

9.3 กิจการที่ได้รับยกเว้นภาษีธุรกิจเฉพาะ

กิจการต่อไปนี้ได้รับยกเว้นภาษีธุรกิจเฉพาะ

1. กิจการของธนาคารแห่งประเทศไทย ธนาคารออมสิน ธนาคารอาคารสงเคราะห์ และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์
2. กิจการของบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
3. กิจการของสหกรณ์ออมทรัพย์ เฉพาะการให้กู้ยืมแก่สมาชิกหรือแก่สหกรณ์ออมทรัพย์อื่น
4. กิจการของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ
5. กิจการของการเคหะแห่งชาติ เฉพาะการขายหรือให้เช่าอสังหาริมทรัพย์
6. กิจการรับจำหน่ายของกระทรวง ทบวง กรม และราชการส่วนท้องถิ่น
7. กิจการอื่นที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา (พระราชกฤษฎีกาฉบับที่ 240 ฉบับที่ 283 และฉบับที่ 295)

9.4 ฐานภาษีธุรกิจเฉพาะ

ฐานภาษีสำหรับการประกอบกิจการที่ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ คือ รายรับ ที่ผู้มีหน้าที่เสียภาษีได้รับหรือพึงได้รับเนื่องจากการประกอบกิจการ โดยแต่ละกิจการจะเสียภาษีธุรกิจเฉพาะจากฐานภาษีดังต่อไปนี้

1. กิจการธนาคาร
รายรับที่ได้จากการประกอบกิจการ คือ ดอกเบี้ย ส่วนลด ค่าธรรมเนียม ค่าบริการ หรือกำไรก่อนหักรายจ่ายใดๆ จากการซื้อหรือขายหรือที่ได้จากตั๋วเงิน หรือตราสารแสดงสิทธิในหนี้ใดๆ และ กำไรก่อนหักรายจ่ายใดๆ จากการแลกเปลี่ยนหรือซื้อขายเงินตรา การออกตั๋วเงิน หรือตราสารแสดงสิทธิในหนี้ใดๆ หรือการส่งเงินไปต่างประเทศ

2. กิจการธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์
 รายรับที่ได้จากการประกอบกิจการคือ
 ดอกเบี้ย ส่วนลด ค่าธรรมเนียม ค่าบริการ หรือกำไรก่อนหักรายจ่ายใดๆ จาก
การซื้อหรือขายหรือที่ได้จากตัวเงิน หรือตราสารแสดงสิทธิในหนี้ใดๆ และ กำไรก่อนหักรายจ่าย
ใดๆ จากการแลกเปลี่ยนหรือซื้อขายเงินตรา การออกตัวเงิน หรือตราสารแสดงสิทธิในหนี้ใดๆ
หรือการส่งเงินไปต่างประเทศ

3. กิจการรับประกันชีวิต
 รายรับที่ได้จากการประกอบกิจการคือ
 ดอกเบี้ย ค่าธรรมเนียม หรือค่าบริการ

4. กิจการโรงรับจำนำ
 รายรับที่ได้จากการประกอบกิจการคือ
 ดอกเบี้ย ค่าธรรมเนียม เงิน ทรัพย์สิน ค่าตอบแทน หรือประโยชน์ใดๆ อันมีมูล
ค่าที่ได้รับหรือพึงได้รับจากการขายของที่จำนำหลุดเป็นสิทธิ

5. กิจการเยี่ยงธนาคารพาณิชย์
 รายรับที่ได้จากการประกอบกิจการ คือ
 ดอกเบี้ย ส่วนลด ค่าธรรมเนียม ค่าบริการ หรือกำไรก่อนหักรายจ่ายใดๆ จาก
การซื้อหรือขายหรือที่ได้จากตัวเงิน หรือตราสารแสดงสิทธิในหนี้ใดๆ และ กำไรก่อนหักรายจ่าย
ใดๆ จากการแลกเปลี่ยนหรือซื้อขายเงินตรา การออกตัวเงิน หรือตราสารแสดงสิทธิในหนี้ใดๆ
หรือการส่งเงินไปต่างประเทศ

6. กิจการขายอสังหาริมทรัพย์เป็นทางการค้าหรือหากำไร
 รายรับที่ได้จากการประกอบกิจการ คือ
 รายรับก่อนหักรายจ่ายใดๆ ทั้งสิ้น

7. กิจการขายหลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยใน
ตลาดหลักทรัพย์
 รายรับที่ได้จากการประกอบกิจการ คือ
 รายรับก่อนหักรายจ่ายใดๆ ทั้งสิ้น

8. กิจการอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา
ดูพระราชกฤษฎีกาฉบับที่ 350 พ.ศ.2542

9.5 อัตราภาษีธุรกิจเฉพาะ

ภาษีธุรกิจเฉพาะมี 3 อัตรา ดังนี้

1. ร้อยละ 0.1
สำหรับรายรับของกิจการขายหลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยตลาดหลักทรัพย์
แห่งประเทศไทยในตลาดหลักทรัพย์
2. ร้อยละ 2.5
สำหรับรายรับของกิจการการรับประกันชีวิตและกิจการโรงรับจำนำ
3. ร้อยละ 3.0
สำหรับรายรับของกิจการธนาคาร ธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ ธุรกิจเครดิต
ฟองซิเอร์ กิจการเยี่ยงธนาคารพาณิชย์ การขายอสังหาริมทรัพย์เป็นทางการค้าหรือหากำไร

9.6 อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานประเมิน

เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจประเมินภาษี เบี้ยปรับและเงินเพิ่ม เมื่อ

1. ปรากฏแก่เจ้าพนักงานประเมินว่าผู้มีหน้าที่เสียภาษีมิได้ยื่นแบบแสดงรายการ
ภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด
2. ในกรณีเจ้าพนักงานประเมินมีหลักฐานแสดงว่า ผู้มีหน้าที่เสียภาษียื่นแบบ
แสดงรายการไม่ถูกต้อง หรือมีข้อผิดพลาดทำให้จำนวนภาษีที่ต้องเสียคลาดเคลื่อนไป หรือ
3. ผู้มีหน้าที่เสียภาษีหรือผู้มีหน้าที่ยื่นแบบแสดงรายการแทนผู้ประกอบการไม่
ปฏิบัติตามหมายเรียกของเจ้าพนักงานประเมินหรือไม่ยอมตอบคำถามของเจ้าพนักงานประเมิน
โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร หรือไม่สามารถแสดงหลักฐานเพื่อการคำนวณภาษี

เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจ

1. จัดทำรายการลงในแบบแสดงรายการตามหลักฐานที่เห็นว่าถูกต้อง เมื่อผู้ประกอบมิได้ยื่นแบบแสดงรายการ
2. แก้ไขเพิ่มเติมรายการในแบบแสดงรายการหรือในเอกสารอื่นประกอบแบบแสดงรายการเพื่อให้ถูกต้อง
3. กำหนดราคาขายสินค้าโดยเทียบเคียงกับราคาขายในวันเดียวกัน หรือใกล้เคียงกันของสินค้าประเภทหรือชนิดเดียวกันตามราคาตลาดที่อาจเทียบเคียงกันได้
4. กำหนดดอกเบี้ย ส่วนลด ค่าธรรมเนียม ค่าบริการ กำไรก่อนหักรายจ่ายใดๆ จากการซื้อขายตัวเงินหรือแลกเปลี่ยนหรือซื้อขายเงินตราการออกตัวเงิน หรือการส่งเงินไปต่างประเทศตามราคาตลาดที่อาจเทียบเคียงได้
5. กำหนดรายรับซึ่งผู้ประกอบกิจการควรได้รับ เพราะผู้ประกอบกิจการกับผู้ซื้อมีการควบคุมหรือความสัมพันธ์ในด้านทุนหรือด้านการจัดการ
6. กำหนดดอกเบี้ย ราคาทรัพย์สิน หรือค่าบริการ ตามราคาตลาดในวันให้กู้ยืมเงิน วันที่โอนหรือให้บริการ ในกรณีที่การให้กู้ยืมเงิน การโอนทรัพย์สิน หรือการให้บริการนั้นไม่มีดอกเบี้ย ค่าตอบแทน หรือค่าบริการ หรือมีดอกเบี้ย ค่าตอบแทนหรือค่าบริการต่ำกว่าราคาตลาดโดยไม่มีเหตุอันสมควร
7. กำหนดรายรับโดยพิจารณาถึงฐานะความเป็นอยู่หรือพฤติการณ์ของผู้ประกอบกิจการ หรือสถิติการค้าของผู้ประกอบกิจการเองหรือของผู้ประกอบกิจการอื่นที่กระทำการทำนองเดียวกัน หรือพิจารณาจากหลักเกณฑ์อย่างอื่นอันอาจแสดงรายรับได้โดยสมควร
8. ประเมินภาษีตามที่รู้เห็นหรือพิจารณาว่าถูกต้อง เมื่อมีกรณีที่ไม่ปฏิบัติตามหมายเรียกหรือไม่ยอมตอบคำถามโดยไม่มีเหตุอันสมควรหรือไม่แสดงหลักฐานเพื่อการคำนวณภาษีโดยไม่ต้องปฏิบัติตามข้อ 1 ถึง 7 ก็ได้